

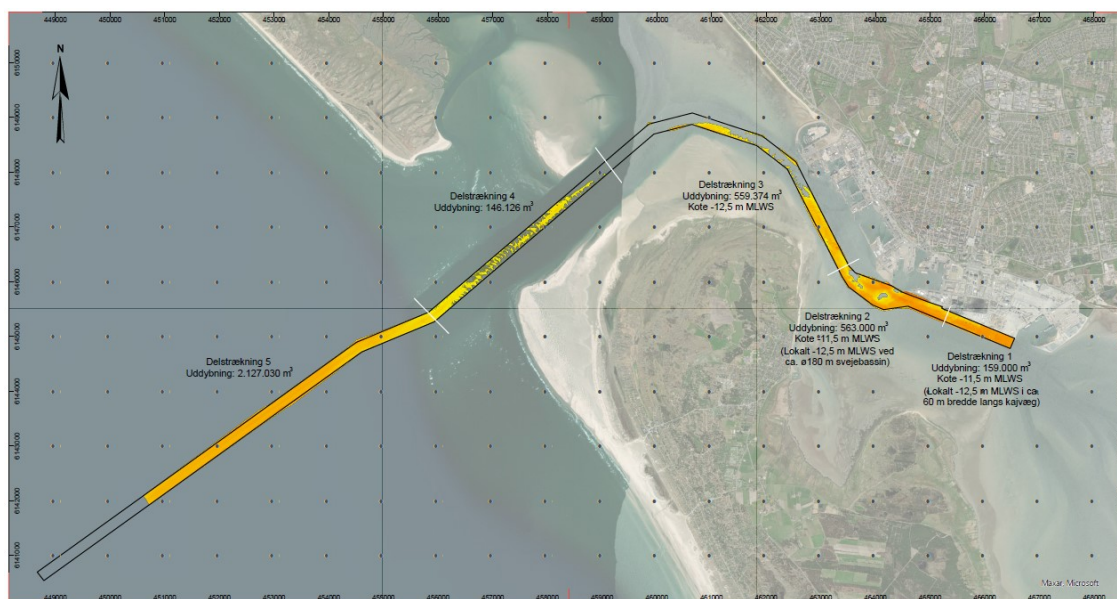

Esbjerg Havn
Hulvejen 1
6700 Esbjerg
CVR-nr. 27054692
Att. Jacob T.T. Skøtt – DMR A/S

Erhverv
Ref. thsvk
J.nr. 2022 - 72497
Den 28. 02 2023

Grådyb – sejlrende til Esbjerg, Nyttiggørelsestilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Esbjerg Havn tilladelse til nyttiggørelse af 5.000.000 m³ uddybningsmateriale fra 5 delområder af Grådyb sejlrenden ind til Esbjerg, af en samlet strækning på 21,6 km, til opfyldning i forbindelse med udbygningen af Esbjerg Østhavn, etape 5 og i landområder i bydelen Måde. Tilladelsen gives efter Råstoflovens §20b, stk. 1.¹

Figur 1 Oversigt over optagningsområde, se også bilag 1.

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 28. februar 2023. Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen og udløber således den 28. marts 2023.

Tilladelsen gælder fra den 29. marts 2023 og udløber den 29. marts 2028.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 1. februar 2017 af lov om råstoffer.

Indholdsfortegnelse

Grådyb – sejlrende til Esbjerg, Nyttiggørelsestilladelse	1
1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse	3
1.1 Vilkår for optagning	3
1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol	3
2 Oplysninger i sagen	3
2.1 Sagens baggrund	3
2.2 Udtalelser fra høringsparter	4
3 Miljøstyrelsens vurdering	6
3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen....	6
3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan	6
3.3 Vurdering af sedimentet	7
3.4 Vurdering i forhold til vandområdeplaner	8
3.4.1. Økologisk- og kemisk tilstand.....	10
3.5 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet.....	11
3.6 Vurdering af kumulerede effekter	15
3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder.....	15
3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter	24
3.9 Vurdering af øvrige interesser	25
3.10 Konklusion	27
4 Andre oplysninger	27
5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	27
6 Offentliggørelse og Klagevejledning	28
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	29

1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse

1.1 Vilkår for optagning

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 29. marts 2023 til den 29. marts 2028.
- B. Der må højst nyttiggøres en samlet mængde på 5.000.000 m³ fastmål i tilladelsens samlede løbetid. Nyttiggørelsesmaterialet må kun stamme fra den del af området, der er indrammet på det kortet, der fremgår af bilag 1.
- C. Nyttiggørelse af materialerne skal ske som en del af de fire nedenfor nævnte projekter.
 - 1. Delen af det optagne materiale, der består af sand, skal indpumpes og anvendes i forbindelse med udvidelsen af Esbjerg Østhavnen, Etape 5.Delen af det optagne materiale, der består af ler skal:
 - 2. Nyttiggøres på forskellige landområde i bydelen Måde som opfyld.
 - 3. Nyttiggøres til udvidelsen af Østhavnen, Etape 5 som opfyld.
 - 4. Nyttiggøres som en del af den planlagte energiø i Nordsøen

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- A. I Havnen skal én gang årligt i tilladelsens gyldighedsperiode, og senest 1. februar, indberette de optagne og nyttiggjorte mængder sediment til klap@mst.dk for det foregående kalenderår. Hvis der ikke har været foretaget nyttiggørelse det pågældende år, skal dette også indberettes.
- B. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensningsfartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet, er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.

2 Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

DMR A/S har på vegne af Esbjerg Havn søgt om tilladelse til at nyttiggøre 5.000.000 m³ sediment. Materialet stammer fra uddybning af indsejlingen til Esbjerg Havn. Området strækker sig over 21,6 km fra indsejlingen til Esbjerg Havn på den nordvestlige side af Fanø og ind til Esbjerg havn, se figur 1. Opgravningen af materialet sker i forbindelse med en uddybning af selve indsejlingen til sejlrenden Grådyb fra en dybde på ca. 10,3 m MLWS til en min. Vanddybde på 12,5 m MLWS. Denne dybde ønskes ved delstrækning 3, 4 og 5. Ved delstrækning 1 og 2 ønskes der kun uddybet til 11,5 m MLWS.

Miljøstyrelsens tilladelse til nyttiggørelse af havbundsmateriale på land er ophængt på at Esbjerg Havn har en tilladelse til uddybningen fra Trafikstyrelsen.

Nærværende tilladelse behandler derfor alene optagningen og nyttiggørelsen af materialet.

Nærliggende beskyttede områder

Optagningsområdet løber igennem og støder op til Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet. Sejrenden Grådyb er ikke en del af det beskyttede område, men N89 grænser til både nord og syd for.

Derudover er oprensingsområdet beliggende omkring 17 km fra nærmeste havstrategiområde.

Havplan

Optagningsområdet er beliggende i et område udlagt til zone til sejladskorridorer S24 og inden for Natur- og miljøbeskyttelsesområde N110 i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan sendt i høring den 31. marts 2021. Derudover er delstrækningerne 1, 2 og 3 af Grådybet beliggende inden for zonen il10 udlagt til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Ansøgningen blev sendt i høring hos de relevante myndigheder fra den 14. november 2022 til den 22. december 2022.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsens har ingen bemærkninger til ansøgningen.

Miljøstyrelsen gjorde i høringsbrevet til Fiskeristyrelsen opmærksom på, at såfremt Miljøstyrelsen ikke modtog bemærkninger inden fristens udløb, ville Miljøstyrelsen gå ud fra, at der ikke haves bemærkninger til ansøgningen, hvilket vil blive lagt til grund i den videre sagsbehandling.

Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen har følgende bemærkninger:

- Uddybningsområdet går ind over et undersøisk strømkabel. Dette kabel er beskyttet af en beskyttelseszone, som strækker sig 200 m på hver side af kablets placering i søkortet, jf. kabelbekendtgørelsen. Det er i udgangspunktet forbudt at bruge redskaber på bunden i denne zone, herunder også uddybning. Kabelejer skal rådføres og give tilladelse til arbejdet såfremt der skal uddybes i dette område. Denne tilladelse skal fremgå af en evt. uddybningstilladelse.
- Arbejdet skal tilrettelægges så det ikke forhindrer skibe i at besejle renden.
- Såfremt der opstår behov for tilpasning af afmærkning ifm. arbejdet skal godkendelse til dette søges hos Søfartsstyrelsen.
- BEK nr. 1351 af 29/11/2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, skal følges ifm. arbejdet.
- Information om arbejdet, herunder placering, varighed, beskaffenhed og anden relevant information skal indmeldes til Efterretninger for Søfarende

(efs@dma.dk), med henblik på rettidig advisering af skibsfarten. Dette skal sendes senest 6 uger før arbejdet påbegyndes. Efterretninger for Søfarende skal ligeledes informeres når arbejdet afsluttes.

- Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs skal anvendes i relevant omfang.

Information, bekendtgørelse og vurderingsskema kan findes på søfartsstyrelsens hjemmeside.

<https://www.sofartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladssikkerhed/entre-prenoeropgaver-til-soes>

Slots- og Kulturstyrelsen herunder museet med det marinarkæologiske ansvar

Slots- og Kulturstyrelsen sender et samlet høringssvar i sagen bestående af to dele. Første del omhandler Vadehavet som UNESCO Verdensarv og anden del omhandler fortidsminder på havbunden og marinarkæologisk forundersøgelse.

UNESCO Verdensarv

Sejlrenden til Esbjerg havn og projektområdet grænser op til verdensarvsudpegningen for Vadehavet. Slots- og Kulturstyrelsen gør opmærksom på, at dette forhold bør indgå og vurderes i miljøkonsekvensrapporten som et særskilt punkt, hvilket der også lægges op til under afsnittet om internationale og nationale beskyttelsesområder på s. 13 i afgrænsningsrapporten. Der henvises i den forbindelse til UNESCOs vejledning: [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage](#)

Det følger desuden af Verdensarvskonventionen og dennes Operational Guidelines, at Slots- og Kulturstyrelsen holder UNESCOs Verdensarvscenter informeret om projektet og processens forløb, herunder miljøvurderingen og dennes konklusioner.

Marinarkæologi

I og omkring sejlrenden har styrelsens centrale register en række registreringer af potentielle fortidsminder og der vil derfor i forbindelse med senere ansøgning om uddybning stilles vilkår om en marinarkæologisk forundersøgelse for at afklare tilstedeværelsen af fortidsminder og sikre deres beskyttelse i forbindelse med uddybningen af sejlrenden.

Den marinarkæologiske forundersøgelse udføres af Marinarkæologi Jylland ved Moesgaard Museum og i den forbindelse skal der bl.a. udføres en række geofysiske undersøgelser. Undersøgelser som havnen med fordel, allerede på nuværende tidspunkt kan kontakte museum om og påbegynde en planlægning i forhold til øvrige planlagte undersøgelser, tidsplaner mm.

Styrelsen har tidligere spurgt ind til en kystteknisk vurdering af uddybningen både for selve uddybning, men ligeledes for driften efterfølgende. Særligt behov for en model af erosion, som følger af uddybning af en sejlrende med relative kraftige strømforhold. Dette for bedre at kunne afklare påvirkninger og behov for det omkringliggende Vadehav, både i forbindelse med UNESCO Verdensarv og fortidsminder på havbunden.

Der er til sagen udarbejdet en ”Væsentlighedsvurdering for uddybning ved Esbjerg Havn”. Styrelsen vurderer, at rapporten ikke tilstrækkeligt belyser påvirkningerne, som følge af en uddybning af sejlrenden. Rapporten tager alene udgangspunkt i uddybningen vest for Fanø og ikke det øvrige projektareal. Rapporten indeholder modeller for sedimentation i området vest for Fanø.

Sedimentation i det omkringliggende område i forbindelse med uddybningen udgør ikke en umiddelbar risiko for fortidsminderne, men det vil en øget erosion derimod

Skulle der under arbejdet påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Strandingsmuseet i henhold til museumslovens §29 h, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

Esbjerg Kommunes bemærkninger

Kommunen har ingen bemærkninger til sagen.

Miljøstyrelsen gjorde i høringsbrevet til kommunen opmærksom på, at såfremt Miljøstyrelsen ikke modtog bemærkninger inden fristens udløb, ville Miljøstyrelsen gå ud fra, at der ikke haves bemærkninger til ansøgningen, hvilket vil blive lagt til grund i den videre sagsbehandling.

Transportministeriet

Transportministeriet har ingen bemærkninger til sagen.

Miljøstyrelsen gjorde i høringsbrevet til Transportministeriet opmærksom på, at såfremt Miljøstyrelsen ikke modtog bemærkninger inden fristens udløb, ville Miljøstyrelsen gå ud fra, at der ikke haves bemærkninger til ansøgningen, hvilket vil blive lagt til grund i den videre sagsbehandling.

3 Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen²

Da der er tale om uddybningsmateriale, der ikke naturligt vil indgå i vadehavets sedimenttransport, vurderes det ikke at være egnet til kystnær genplacering, såsom bypass eller nyttiggørelse på havet. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at hierarkiet i § 3 i klapbekendtgørelsen er overholdt ved behandling af sagen som en tilladelse til nyttiggørelse.

3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan

Udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021, og blev dermed bindende for de myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet.³ Oprensning af havne er ikke en aktivitet, der planlægges for, men

² Jf. § 3 i BEK 516 af 23/04/2020

³ LBKG 2020/04/06 nr. 400 om maritim fysisk planlægning § 14, stk. 1

Miljøstyrelsen skal ved meddelelse af nyttiggørelsestilladelse respektere hensynet til de arealudlæg, som følger af havplanudkastet.

Det ansøgte oprensningssområde er beliggende i zonen til sejladskorridorer S24, samt inden for zonen for natur- og miljøbeskyttelsesområder, N110, og delområderne 1-3 af uddybningsområdet ligger ligeledes inden for zone til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart, il10⁴. Inden for udviklingszonerne S24, N110 og il10 kan der kun meddeles tilladelse m.v. til eller vedtages planer for arealanvendelse og anlæg, der ikke er fastsat udviklingszoner for, herunder arealanvendelse og anlæg, der ikke planlægges for med havplanen, såfremt det er foreneligt med formålet med udlægningen af zonen, jf. havplanudkastet.

Miljøstyrelsen har hørt Transportministeriet, som forvalter området il10 og Søfartsstyrelsen, som forvalter zone S24. Miljøstyrelsen er selv myndighed for N110 og de nærmere regler for området fremgår af den relevante natur- og miljøbeskyttelseslovgivningen og beskyttelsen af områderne følger afgrænsningen heri, se afsnit 3.7. Søfartsstyrelsen har ikke oplyst specifikationer i forhold til zone S24 og Transportministeriet har ikke givet bemærkninger i forhold til il10. Det vurderes derfor, at tilladelse til den ansøgte nyttiggørelse er forenelig med formålet for både S24 og il10, og dermed ikke i strid med havplanudkastet.

3.3 Vurdering af sedimentet

Der er foretaget geotekniske undersøgelser af uddybningsmaterialet, til en dybde på kote -14,3 DVR90, der viser at uddybningsmaterialet fra delområde 2 består af ler med lag af sand og silt, mens delområderne 3-5 hovedsageligt udgøres af sand og fint sand⁵. Der er ikke foretaget analyser af miljøfremmede stoffer i uddybningsmaterialet i forbindelse med nærværende ansøgning, da det udgøres af intakte geologiske lag, der som udgangspunkt er jomfruelige og upåvirkede af menneskelige aktiviteter. Der forekommer omfattende omlejring af havbundsmateriale i vadehavet⁶, der medfører hyppig oprensning af sejlrender og havneanlæg i området. I Perioden 2013 – 2018 er der gennemsnitligt klappet, bypasset og nyttiggjort 837.760 m³ oprenset sediment fra Grådyb sejlrende pr. år på klappladserne K_119_01, K_119_02 og K_119_03⁷. Der er ingen formodning om forurening af uddybningsmaterialet. Oprensningssmaterialet fra Grådyb sejlrende er vurderet rent af Miljøstyrelsen og der er af Kystdirektoratet udstedt en bypass tilladelse til oprensning i 2019⁸. En eventuel forurening af området forventes at stamme fra Esbjergs havneanlæg. Analyser af miljøfarlige forbindelser i Esbjerg havns havneanlæg, der løbende er foretaget af Kystdirektoratet fra 2003 til 2018, indikerer at forureningen for en lang række undersøgte forbindelser, bl.a. TBT,

⁴<https://havplan.dk/da/page/zone/m/459547.71/6148544.41?time-LineIdx=1&zoom=6.18&x=464176.25&y=6133292.54>

⁵ VVM fra 1993: Miljømæssig vurdering af uddybning af Grådyb, delrapport nr. 8 – Sedimenttyper. Jesper Bartholdy, Geografisk Institut.

⁶ Monitoring af turbiditet i forbindelse med uddybning af Grådyb. Bartholdy, J. og Anthony, D. 1994. Geografisk Institut, Københavns Universitet.

⁷ Kystdirektoratets ansøgning om Bypass af rent oprensningssediment fra Grådyb og havneløbet ind til Esbjerg Havn. J.nr. 18/02823-5. dato: 21-11-2018

⁸ Tilladelse til bypass 2019-2029, J. nr. 18/03382-19

falder gennem perioden⁹. Prøver foretaget i indsejlingen til trafikhavnen og bassin 1, 2 og 6 i Esbjerg Havn, foretaget i 2012-14 viste at indholdet af TBT og metallerne As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb og Zn umiddelbart uden for havneanlæggene alle var under nedre aktionsniveau i klapvejledningen¹⁰.

I 2008 er 11 sedimentprøver af uddybningsmaterialer udtaget til miljøanalyse i forbindelse med et uddybningsprojekt i Esbjerg Østhavn tættest på delområde 1. Disse prøver var ikke forurenings belastet og i efterfølgende uddybningstilladelser er uddybningsmaterialet vurderet rent¹¹. Derudover er der foretaget kildeopsporingsundersøgelser af miljøfremmede stoffer i Esbjerg Havn, hvor det er fundet at koncentrationen af udvalgte forbindelser aftager med dybden og nærmer sig 0 i de ældste aflejrede sedimentationslag lige over de intakte geologiske lag¹².

Der er derfor ikke stillet krav om analyse af miljøfremmede stoffer i nærværende nyttiggørelsestilladelse til uddybningsmaterialet fra Grådyb.

Det fremgår af Esbjerg Havns ansøgning, at materialerne kan nyttiggøres til opfyldning ved udbygningen af Esbjerg Østhavn, Etape 5, og ved projekter med etablering af havnearealer i bydelen Måde. Etape 5 af Østhavnen skal alene forventeligt bruge 3,3 mio. m³ opfyldningsmaterialer, mens der i Måde er en anslået kapacitet på 1,2 mio. m³. Materialet vil skulle pumpes ind, hvilket medføre opblødning og dermed behov for at opfyldningsområderne cementstabiliseres efterfølgende. Alternativt vil uddybningsmaterialerne kunne nyttiggøres i forbindelse med etableringen af den planlagte energiø i Nordsøen, der dog vil kræve væsentligt forøget sejlads i forhold til de øvrige nyttiggørelsesmuligheder. Miljøstyrelsen bemærker, at oprensningens materialets forureningsniveau ligger på naturligt baggrunds niveau, samt at det primært består af ler og sandfraktioner, og at materialer med denne sammensætning efter ansøgers udsagn kan nyttiggøres. På dette grundlag vurderer Miljøstyrelsen, at materialerne kan nyttiggøres på de ansøgte lokaliteter.

3.4 Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

⁹ Data for analyser foretaget i Esbjergs havneanlæg er samlet i et omfattende excel-ark, der kan findes på sagen for denne tilladelse: 2022 – 72497.

¹⁰ Samlet tabel findes i reference 7 (ovenfor) J.nr. 18/02823-5, mens oprindelige analyseark fra akkrediteret laboratorium kan findes på sagen for nærværende tilladelse: 2022 – 72497.

¹¹ Natura 2000 konsekvensvurdering af klapping i Vesterhavet. Esbjerg Havn. Udarbejdet af Niras, 2011, samt Nyttiggørelsestilladelse til Esbjerg Østhavn (j.nr. MST-802-00078) og nyttiggørelsestilladelse til Grådyb (J.nr. MST-866-00020).

¹² Kildesporingsrapport 2022, ren havn 2025 – Esbjerg Havn, Kystdirektoratet. Udarbejdet af Niras. Projekt ID: 1030432.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Tabel 2, Økologisk og kemiske tilstand i vandområde 121.

Vandområdedistrikt	Jylland og Fyn
Hovedopland	Vadehavet
EU Vandområde ID	DKCOAST121
DK Vandområde ID	121
Navn på vandområde	Grådyb
Areal	124,04
Enhed	km ²
Kategori af overfladevandområde	Kystvand
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret	Naturlig
Typologi	NoSaT-T1
Miljømål	God økologisk tilstand
Samlet tilstand/potentiale	Ringe økologisk tilstand
Fytoplankton	Ringe økologisk tilstand
Rodfæstede planter (Dækfrøede)	Ikke anvendelig
Bentiske invertebrater	Ringe økologisk tilstand
Vandets klarhed	Ikke anvendelig
Iltforhold	Ikke anvendelig
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god økologisk tilstand
Miljømål	God kemisk tilstand
Tilstand	Ikke-god kemisk tilstand

Tabel 3, Økologisk og kemiske tilstand i vandområde 119.

Vandområdedistrikt	Jylland og Fyn
Hovedopland	Vadehavet
EU Vandområde ID	DKCOAST119
DK Vandområde ID	119
Navn på vandområde	Vesterhavet, syd
Areal	655,2
Enhed	km ²
Kategori af overfladevandområde	Kystvand
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret	Naturlig
Typologi	NoSaT-T1
Miljømål	God økologisk tilstand
Samlet tilstand/potentiale	Ringe økologisk tilstand
Fytoplankton	Ringe økologisk tilstand
Rodfæstede planter (Dækfrøede)	Ikke anvendelig
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand
Vandets klarhed	Ikke anvendelig
Iltforhold	Ikke anvendelig
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand
Miljømål	God kemisk tilstand
Tilstand	Ikke-god kemisk tilstand

Optagningsstedet ligger i vandområde 121 og 119. Områderne skal opfylde miljømålene "God Økologisk tilstand" og "God kemisk tilstand".

Af tabel 2 og tabel 3 fremgår det, hvordan tilstanden i vandområderne omkring optagningsstedet er fastlagt i vandområdeplanen 2021-2027.

3.4.1. Økologisk- og kemisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende kvalitetselementer (i parentes er betegnelserne brugt i den gamle vandplan for 2015-2021): Rodfæstede planter, dækfrøede (dybdeudbredelsen af ålegræs), fytoplankton (klorofylkoncentrationen), som udtryk for fytoplanktonbiomasse, benthiske invertebrater (bundfauna), som beskriver tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet, samt nationalt specifikke stoffer (miljøfarlige stoffer), der omhandler de nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav. Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer.

For vandområde 121, er den økologiske tilstand vurderet til at være ringe, se tabel 2. Dette er baseret på tilstanden af fytoplankton, benthiske invertebrater og nationalt specifikke stoffer, da rod-fæstede planter ikke forventes at forekomme i eksponerede kystvande langs den jyske vestkyst. Derudover er vandets klarhed og iltindhold vurderet ikke anvendelig i forbindelse med bedømmelse af miljøtilstanden. Fytoplanktonkoncentration overskrider miljøkvalitetskravet, mens bundfauna indekset ikke når miljøkvalitetskravet og vandområdet er i ringe tilstand på baggrund af begge kvalitetselementer. Det nationalt specifikke miljøfarlige stof methylnaphthalen er i sediment fundet at overskride miljøkvalitetskravet og tilstanden vurderes derfor ikke-god for vandområdet ud fra dette kvalitetselement. Den kemiske tilstand for vandområde 121 er vurderet til at være ikke-god. For alle undersøgte miljøfremmede stoffer er koncentrationerne i sedimentet fundet at være lavere end miljøkvalitetskravet. Indholdet af cadmium, bly og kviksølv i biotaen er dog fundet at overskride miljøkvalitetskravet¹³.

For vandområde 119, er den økologiske tilstand ligeledes vurderet til at være ringe, se tabel 3. Her er miljøkvalitetskravet for benthiske invertebrater overholdt og der er ikke fundet for høje koncentrationer af nationalt specifikke miljøfremmede stoffer. På baggrund af kvalitetselementet fytoplankton er tilstanden dog stadig ringe, da koncentrationen overskrider miljøkvalitetskravet.

Den kemiske tilstand for vandområde 119 er vurderet til at være ikke-god. For de undersøgte miljøfremmede stoffer er koncentrationerne i sedimentet for nonylphenoler fundet at overskride miljøkvalitetskravet. Indholdet af kviksølv i biotaen overskrider ligeledes miljøkvalitetskravet¹⁰.

Den økologiske- og kemiske tilstand kan blive påvirket ved flere processer under optagningen herunder sedimentspild i forbindelse med optagningen og oprensningens materialernes indhold af miljøfarlige stoffer. Oprensningsmaterialerne fra dette projekt vil optages, for sand og siltfraktionens vedkommende ved opugning og pumpning. Lerfraktionen vil opgraves ved brug af enten en backhoe dredger eller alternativt med et uddybningsfartøj med spandkædemaskine.

¹³ Vandplandata, <https://vandplandata.dk/vp3hoering2021/vandomraade>.

Materialet vil transporteres på pramme og det anslås af ansøger at opsugning og pumpning af materiale vil tage ca. 175 dage, mens opgravningen af materialer vil tage ca. 135 dage, med forbehold for vejrlig og produktionsstop.

Havne og sejlrender er fysiske anlæg som påvirker vandområdernes naturlige sedimentdynamik. NOVANA overvågningen - hvorfra data bruges til at fastlægge tilstanden i vandområderne – har ikke stationer for rodfæstede planter, benthiske invertebrater, fytoplankton og miljøfarlige stoffer i havne. Hele uddybningen vil foregå på åbent vand uden for havnens dækkende værker og der vil derfor kunne forventes at et hvis sedimentspild vil påvirke vandområderne. Ansøger anslår et spild på 4-5% af materialet under uddybningen og tidligere modelleringer over sedimentspredningen fra klappmaterialer fra Grådyb indikere at det naturlige indhold af suspenderet materiale og sedimentationsraten i Vadehavet ikke betydeligt vil overskrides som følge af aktiviteterne¹⁴. Da uddybningsmaterialet vurderes rent og da materialet bringes på land, hvor det skal nyttiggøres, vurderer Miljøstyrelsen, at optagningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske- og kemiske tilstand. Sedimentspildet vurderes ikke at påvirke vandområderne væsentligt, da vadehavet har en naturlig høj sedimenttransport og turbiditeten forventes ikke øget markant⁶. Koncentrationen af suspenderet materiale i Vadehavet varierer mellem 20 og 100 mg/l, er kun sjældent under 10 mg/l og i stormsituationer kan koncentrationen nå op på 500 mg/l. Derudover er der ikke fare for at ålegræs og anden marin vegetation vil udskygges grundet den lave forekomst på de eksponerede vestkystområder og derudover er den benthiske fauna tilpasset det høje indhold af opslæmmede sediment.

Aktiviteten vurderes derfor ikke at ændre på vandområdernes mulighed for at opfylde god økologisk- og god kemisk tilstand.

3.5 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet

Miljøstyrelsen skal jf. havstrategilovens¹⁵ § 18 sikre, at optagningen ikke medfører påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter lovens §§ 12 og 13. Forpligtelsen til ikke at meddele tilladelse i strid med miljømål og indsats indtræder i takt med, at de enkelte dele af havstrategierne fastlægges endeligt.

Det danske havterritorium er opdelt i to havområder, henholdsvis Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Havmiljølovens målsætninger implementeres gennem udarbejdelse af havstrategier for hver af havområderne, jf. havstrategilovens § 4, stk. 1. I første del af Danmarks Havstrategi II¹⁶ fastlægges en definition på ”god miljøtilstand”, den aktuelle miljøtilstand i de danske havområder (basisanalyse) samt 68 konkrete miljømål til sikring af opnåelse af en god miljøtilstand.

I Danmarks Havstrategi II defineres, hvad der forstås ved god miljøtilstand for 11 såkaldte deskriptorer. Deskriptorerne udgør forskellige kategorier af forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden samt påvirkningen fra menneskelige aktiviteter.

¹⁴ Natura 2000 konsekvensvurdering af klappning i Vesterhavet. Esbjerg Havn. Udarbejdet af Niras, 2011.

¹⁵ Lovbekendtgørelse 25/11/2019 nr. 1161 om havstrategi.

¹⁶ Danmarks Havstrategi II, første del - god miljøtilstand, basisanalyse og miljømål.

Identificeringen af de 11 deskriptorer og beskrivelserne af god miljøtilstand er fastlagt i overensstemmelse med havstrategilovens bilag 2. Deskriptorerne omfatter 1) Biodiversitet, 2) Ikke hjemmehørende arter, 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk, 4) Havets fødenet, 5) Eutrofiering, 6) Havbunden, 7) Hydrografiske ændringer, 8) Forurenende stoffer, 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, 10) Marint affald og 11) Undervandsstøj.

For hver deskriptor fastlægger havstrategien en række miljømål med tilhørende indikatorer. En indikator er et parameter, som anvendes til at vurdere om miljømålet er opfyldt. Miljømålene er bindende, og skal derfor iagttages i forbindelse meddelelse af tilladelse til nyttiggørelse, dog således, at hvis de miljømæssige aspekter er omfattet af miljømål fastsat i en henhold til en vandplan eller Natura 2000-plan, erstatter et sådant miljømål de målsætninger, som er fastsat efter havstrategien, jf. havstrategiloven § 2, stk. 2.¹⁷

Nogle af deskriptorerne angår miljømål, som ikke påvirkes af optagning. I den konkrete sag gælder dette de deskriptorer som er angivet i tabel 4.

Tabel 4. Deskriptorer, som ikke vurderes i forhold til optagning.

Deskriptor	Miljømål	Bemærkning
1 Biodiversitet	Formålet med deskriptor 1 er at sikre, at biodiversiteten oprettholdes. Da der endnu ikke fastlagt tærskelværdier for god miljøtilstand for pelagiske habitater og fisk, der ikke udnyttes erhvervsmæssigt, indgår disse forhold derfor ikke i vurderingen.	Der endnu ikke er fastsat kriterier for, hvordan dette skal måles. Det vurderes at dyr og planter ikke påvirkes på bestandsniveau af optagning. Se afsnittet om naturtyper under vurderingen af Natura 2000- områder, 3.7.
2 Ikke hjemmehørende arter	Havstrategiens miljømål for ikkehjemmehørende arter fokuserer på at begrænse tilkomst af nye ikkehjemmehørende arter og at begrænse de negative effekter af invasive arter.	Da oprensningsmaterialerne skal nyttiggøres som opfyldning på havnearealer på land, vurderer Miljøstyrelsen, at dette ikke vil indebære introduktion af ikke-hjemmehørende arter.
4 Havets fødenet	Havstrategiens miljømål for havets fødenet omhandler sikring af fornøden viden for fremadrettet at kunne fastsætte tærskelværdier for fødenettets tilstand. Samspillet mellem de forskellige arter i et fødenet er komplekst og i konstant variation, og det er med det nuværende vidensgrundlag vanskeligt at identificere mål, der skal sikre opnåelsen af god miljøtilstand.	Der endnu ikke er fastsat kriterier for, hvordan dette skal måles. Det er vurderet at optagningen ikke påvirker dyr og planter på bestandsniveau. Se afsnittet om økologisk- og kemisk tilstand, 3.4.1, og afsnittet om naturtyper under Natura 2000-vurderingen, 3.7.
7 Hydrografiske ændringer	Havstrategiens miljømål for hydrografiske ændringer angiver, at konkrete projekter alene skal	Mulige hydrografiske ændringer i området, som følge af uddybningen er ikke behandlet i nærværende nyttiggørelsestilladelse, men behandles i

¹⁷ Jf. Danmarks Havstrategi II, første del, side 24-25.

	have lokale virkninger og i øvrigt udformes under hensyn til miljøet.	tilladelsen til uddybning udstedt af kystdirektoratet.
10 Marint affald	Havstrategiens miljømål for marint affald handler bl.a. om, at mængden af marint affald skal reduceres væsentligt, og at tab af fiskeredskaber skal forebygges.	Da uddybningsmaterialerne bringes på land, vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil ske en tilførsel af affald til havet.
11 Undervandsstøj	Havstrategiens miljømål for undervandsstøj handler bl.a. om, at skadelige virkninger af impulsstøj for dyr skal undgås. For lavfrekvent støj er der mål om fastsættelse af tærskelværdier og opbygning af viden.	Der endnu ikke er fastsat kriterier for, hvordan dette skal måles. Emnet behandles under afsnittet om bilag IV-arter. Det vurderes ikke, at undervandsstøj fra optagningen vil påvirke marine arter i øvrigt.

De relevante deskriptorer for denne afgørelse er angivet i Tabel 5. I denne nyttiggørelsestilladelse er påvirkningen af miljømålene i havstrategien for disse deskriptorer vurderet således:

Tabel 5. Deskriptorer, som kan påvirkes af optagningen.

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
3 Erhvervsmæssig fiskeri.	Havstrategiens miljømål for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er fastsat med reference til den fælles fiskeripolitik, som fastslår, at fangstniveauer og fiskebestandes reproduktion skal være bæredygtig.	Hensyn til fiskeriforhold varetages i nyttiggørelsestilladelser gennem en vurdering af påvirkningen af fiskerierens interesserne i lokalområdet. Dette sker gennem høring af Fiskeristyrelsen. I den aktuelle sag har Miljøstyrelsen ikke modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen og vurderer derfor ikke, at den pågældende optagning er af væsentlig interesse for fiskeriet. En screening af gyde og opvækstområder for kommercielt og økologisk vigtige fiskearter indikere, at nyttiggørelsen af uddybningsmaterialet ikke vil medføre væsentligt negative effekter, se afsnit 3.9.
5 Eutrofiering	Havstrategiens miljømål for eutrofiering er bl.a., at dansk andel af tilførsler af kvælstof og fosfor for Østersøen skal følge de maksimalt acceptable tilførsler, som er blevet fastsat i HELCOM (de såkaldte HELCOM-lofter). Dette sikrer, at der på sigt kan opnås god miljøtilstand for eutrofiering. For Nordsøen er der endnu ikke fastsat tærskelværdier for næringsstoffer.	Det vurderes, at der ikke vil medfølge væsentlig eutrofiering af optagningen, da optagningen finder sted i et vandområde med stor vandudskiftning, naturligt højt næringsstofindhold og sedimenttransport. Det vurderes af ansøger at sedimentspildet vil udgøre 4-5% af uddybningsmaterialet, men at dette ikke forventes et højt indhold af hverken næringsalte, organisk stof eller miljøfarlige forbindelser, da der er tale om intakte geologiske lag aflejret i forbindelse med de sidste istider. Modelleringer over uddybningsmaterialer

		fra Esbjerg området viser, at størstedelen af materialet hurtigt vil bundfældes og derefter indgå i den naturlige sedimenttransport i vadehavet¹⁸. Da der i 2022 heller ikke er registreret iltsvind på NOVANA stationer nær optagningsområdet¹⁹ vurderer Miljøstyrelsen således, at optagningen ikke vil have en effekt på iltforholdene i området.
6 Havbundens integritet	Havstrategiens miljømål for havbundens integritet omhandler bl.a. beskyttelse af Øresund og supplerende beskyttede områder samt opbygning af viden og bidrag til fastsættelse af tærskelværdier for tab og forstyrrelse.	Uddybningen anses som værende en fysisk forstyrrelse. Ved aktiviteter, der medfører en forstyrrelse af havbunden, kan ændringen genoprettes, hvis aktiviteten ophører. Uddybningen vil blotlægge ældre geologiske lag med en anden sammensætning, grundet vandområdernes store sedimenttransport vil bundforholdene dog forventeligt hurtigt blive sammenlignelige med forholdene før uddybningen. Sejlrenden i Grådyb oprenses kontinuerligt grundet sedimenteringen, men de arter, som lever på optagningsstedet vil i en vis udstrækning genindvandre mellem aktiviteterne. I Nordsøen udgør optagningen kun en ubetydelig del af den samlede forstyrrelse ²⁰ og påvirkningen af havbunden ved uddybningen er derfor begrænset på vandområde plan. Den forstyrrelse af havbunden, som den ansøgte uddybning medfører, vil være afgrænset til uddybningsområdet, da materialet nyttiggøres på land. Forstyrrelsen vurderes derfor at være uden betydning for at målet om god miljøtilstand kan opnås.
8 Forurenende stoffer	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer skal bl.a. sikre, at de grænseværdier, der er fastsat, overholdes.	Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om vandområdeplaner, afsnit 3.4. Kemisk tilstand, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at oprensning ikke vil ændre på vandområdernes kemiske tilstand.

¹⁸ Klaptilladelse til Esbjerg Østhavn, 2019, j.nr: MST-802-00078.

¹⁹ <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/havet/havmiljoe/iltsvind/>

²⁰ https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum handler bl.a. om, at udledningen af forurenende stoffer ikke må lede til overskridelser af gældende grænseværdier.	Da det antages, at uddybningsmaterialet ikke er forurenet med miljøfremmede stoffer vurderes det, at uddybningen ikke vil have en negativ påvirkning på biotaens indhold af forurenende stoffer. Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om Vandområdeplaner, afsnit 3.
--	---	---

Havstrategiområder

Genplacering af havbundsmaterialer er forbudt i havstrategiområder. Uddybningsområdet er beliggende omkring 17 km fra grænsen til nærmeste havstrategiområde. Grundet den store afstand vurderer Miljøstyrelsen, at uddybningen jf. denne tilladelse, ikke vil påvirke havstrategiområderne.

Samlet vurdering i forhold til havstrategi

Miljøstyrelsen vurderer, at nyttiggørelsen af uddybningsmaterialet ikke vil medføre påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af havstrategiens miljømål.

3.6 Vurdering af kumulerede effekter

Da tilsandingen af havne og sejltreder er en kontinuerlig løbende proces, er der brug for en løbende oprensning, dette er i særdeleshed tilfældet i vadehavet, grundet den naturligt høje sedimenttransport. Det er strøm og bølger, der flytter sand og andet havbundsmateriale ned i sejltrederen, og de samme naturkræfter virker også på det spild, der vil være i forbindelse med oprensningen. Der foregår derfor kontinuerligt genplacering af havbundsmaterialer i Grådyb jf. Kystdirektoratets gældende bypass tilladelse til Grådyb sejltrederen, J.nr. 18/03382-19, på 1,5 mio. m³ årligt fra 2019-29 og klaptilladelsen for Esbjerg Østhavn på 1,7 mio. m³ over en 5-årig periode fra 2019-24. Uddybningsområdet ligger i umiddelbar nærhed af klapladerne 2B og 3B, Vesterhavet og bypassområdet Vådebjælke, se bilag 1. Vådebjælke modtager årligt 200.000 m³ bypass materiale, som kystfodring for at beskytte Fanøs nordkyst. Miljøstyrelsen vurderer, at det sedimentspild, der vil være i forbindelse med uddybningen og kumulerede effekter fra samtidige genplaceringer af havbundsmateriale, vil indgå i den naturlige sedimenttransport i vadehavet uden væsentligt at øge turbiditeten, næringsstofcyklus eller iltforbrug i de påvirkede vandområder.

3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

En nyttiggørelsestilladelse er omfattet af kravet om vurdering af påvirkning af Natura 2000-områder efter § 6 i bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Vurderingen foretages på baggrund af eksisterende viden om Natura 2000-området.

Optagningsområdet er ikke beliggende i, men løber igennem Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet, der indeholder en række habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. Habitatområde H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, der er i umiddelbare nærhed nord og syd for optagelsesområdet. Habitatområderne

H239 Alslev Ådal, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl sø og Magisterkogen, samt H86 Brede Å er af en type og i en afstand, hvor der ikke forventes nogen påvirkning fra uddybningen og vil derfor ikke behandles yderligere. Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet er også beliggende umiddelbart nord og syd for uddybningsområdet, mens F53 Fanø og F55 Skallingen og Langli ligger mindre end 1,5 km fra og F51 Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb, begynder ca. 3 km syd for delområde 1 af uddybningsområdet placeret tættest på Esbjerg. Fuglebeskyttelsesområderne F49 Engarealer ved Ho Bugt, F52 Mandø, F60 Vidåen, Tøndermarsken og saltvands-søen, F63 Sønder Ådal, F65 Rømø og F67 Ballum Enge, Husum Enge og Kamper Strandenge er af en type eller beliggende i en afstand, hvor der ikke forventes nogen påvirkning fra uddybningen og derfor ikke vil behandles yderligere.

Vurderingen af påvirkningen på Natura 2000-området er sket på baggrund af følgende oplysninger om området:

- Natura 2000 plan 2016-2021 for N89 Vadehavet²¹.
- Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 for N89 Vadehavet²².
- MiljøGIS for Natura 2000-områder, herunder kortlægning af marine habitat-typer, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder²³.

På udpegningsgrundlaget for H78 er følgende marine habitater: Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160) og Rev (1170). Af arter på udpegningsgrundlaget er, Havlampret (1095), Flodlampret (1099), Stavsild (1103), Laks (1106), Snæbel (1113), Marsvin (1351), Odder (1355), Gråsæl (1364) og Spættet sæl (1365). Den potentielle påvirkning fra uddybningen på habitatområdets naturtyper og arter vurderes af miljøstyrelsen i Tabel 6.

Tabel 6. Relevante marine naturtyper og arter habitatområde 78.

Naturtype eller art	Beskrivelse	Vurdering og konklusion
Sandbanke (1110)	Sandbankerne forekommer i den vestlige del af H78 og er den dominerende naturtype med et kortlagt areal på 44.812 ha. Der er meget begrænsede forekomster af ålegræs og anden marin vegetation. Naturtypen er belastet af intensiv fiskeri med bundsløbende redskaber og især koncentreret omkring uddybningsområdet også pelagiske fiskeredskaber.	Uddybningsområdet løber igennem og har kortlagt sandbanker umiddelbart nord og syd for delområde 4. De nærmeste kortlagte sandbanker i H14 er beliggende mindre end 2 km vest for klappladsen. Uddybningsmaterialet består af sand og fint sand, mens delområderne med uddybningsmateriale udgjort af ler ligger mere end 10 km fra nærmeste kortlagte sandbanke ²⁴ . Uddybningsmaterialet har derfor en sammensætning svarende til de

²¹ <https://mst.dk/media/235795/n89-natura-2000-plan-2022-27-vadehavet.pdf>

²² <https://mst.dk/media/235615/n89-vadehavet-revideret-basisanalyse-2022-27.pdf>

²³ <http://sagsgis.mim.dk/spatialmap>

²⁴ VVM fra 1993: Miljømæssig vurdering af uddybning af Grådyb, delrapport nr. 8 - Sedimenttyper. Jesper Bartholdy, Geografisk Institut.

		omgivende sandbanker og sedimentspildet vil hurtigt bundfældes grundet den grove kornstørrelse, så kun en lille del af den kortlagte naturtype vil tilføres sediment fra uddybningen. Der forventes ikke væsentlige negative påvirkninger af bundfaunaen, da denne udgøres af infauna arter tilpasset den naturligt høje sediment transport i området og tilstanden for bundfaunaen i vandområdet hvor naturtypen optræder er god, se afsnit 3.4. Miljøstyrelsen derfor, at der ikke vil være væsentlige negative påvirkninger af naturtypen.
Flodmunding (1130)	Naturtypen udgøres af udløb fra større vandløb med nedsat strøm hastighed og opblanding af fersk- og saltvand, samt dannelse af mudderflader ved sedimentation af fine partikler, der blotlægges ved ebbe og udgør levested for gravende invertebrater og fødegrundlag bl.a. vadefugle. Naturtypen udgør kun 24 ha i H78.	Naturtypen er beliggende mere end 10 km fra uddybningsområdet i den nordlige del af Alslev Å og forventes ikke at ville påvirkes negativt.
Vadeflade (1140)	Vadeflader forekommer langs store kystområder i vadehavet og udgør den næst største kortlagte naturtype i H78 på 40.395 ha. Mudderfladerne har en stor biomasse af hvirvelløse dyr, der er et vigtigt fødegrundlag for træk og yngle fugle, særligt for vadefuglene.	Vadefladerne er afhængige af tilførslen af materiale og er derfor ikke en naturtype særligt sårbar overfor øget turbiditet og partikelindhold i vandet. Afstanden fra uddybningsområdet til vadefladerne i H78 er visse steder ned til få hundrede meter. Infaunaen i denne naturtype er tilpasset den naturligt høje sedimenttransport i området og forventes ikke at påvirkes væsentligt negativt af sedimentspild fra uddybningen.
Lagune (1150)	Kystlaguner udgør kun henholdsvis 250 ha af habitatområde H78 og er derudover afskærmet fra havet af strandvolde og strandenge.	Der forventes ingen påvirkning fra klappningen.
Bugt (1160)	Naturtypen udgør størstedelen af fjordene i de indre danske farvande. I dette Natura 2000-område er der kortlagt 23.179 ha lavvandede bugter og vige især øst for Fanø, Manø og Rømø. Forekomsten af ålegræs og anden marin vegetation er begrænset i naturtypen her.	Afstanden fra uddybningsområdet til naturtypen i H78 er visse steder ned til få hundrede meter og der kan forventes en hvis påvirkning af benthiske invertebrater i de nærmeste dele af naturtypen. Tilstanden for de benthiske invertebrater i vandområdet, hvor naturtypen udgør en væsentlig andel er ringe, men Miljøstyrelsen vurderer at kun en lille

		del af naturtypen vil påvirkes negativt fra sedimentspildet og at der ikke vil forekomme negative påvirkninger på vandområdeniveau, især, da der ikke forekommer unikke naturtyper inden for natura 2000-området nær uddybningsområdet.
Rev (1170)	Biogene rev, dannet af bl.a. blåmuslinger, udgør et vigtigt levested for epifaunaen og udgør derfor en vigtig fourageringskilde for fuglene i vadehavet. Derudover kan biogene rev have et rigt plantedække af tang og alger og udgøre vigtige opvækst og samlingsområder for fiskeyngel og pelagiske arter. Forekomsten af biogene rev er ikke endeligt kortlagte i H78.	Sedimentspildet fra uddybningen kan potentielt have en negativpåvirkning på naturtypen, men der er ikke kortlagte rev i nærheden af uddybningsområdet og derudover forventes sedimentspildet ikke væsentligt at forøge den naturlige sediment transport i vadehavet.
Havlampret (1095)	Havlampretten opvokser i havet som parasit på andre fisk i 3-4 år og i sommerperioden vandrer gydemodne individer op i vandløb og yngler. Gydning sker i vandløb med god strøm og bunden bestående af småsten og grus. De nyklækkede larver opholder sig på vandløbsstrækninger med blød bund, hvor de lever af fint organisk materiale, mikroorganismer og alger. Havlampretten er forholdsvis sjælden i Danmark, men er registreret i H78, hvor den er fundet i Ribe Å.	Da havlampretten gyder i vandløb og da voksne individer af fisk, der vil være i stand til at svømme væk fra og søge føde andetsteds end ved uddybningsområdet, ikke forventes at blive væsentligt påvirket, anser Miljøstyrelsen det ikke for sandsynligt at uddybningen vil medføre betydelige negative konsekvenser for arten.
Flodlampret (1099)	Flodlampret er en vandrefisk, der yngler i vandløb og vokser op i havet. Efter 1-2 år i havet, hvor flodlampretten lever parasitisk på bl.a. torsk og sild, vandrer de voksne lampretter op i vandløbene for at gyde. Gydning sker i vandløb med bunden bestående af småsten og grus. De nyklækkede larver opholder sig på vandløbsstrækninger med blød bund, hvor de graver sig ned og lever af fint organisk materiale og alger. De voksne lampretter dør efter gydningen. Flodlampretten er forholdsvis sjælden i Danmark, men er registreret i H78, hvor den er fundet i Ribe Å.	Da flodlampretten gyder i vandløb og da voksne individer af fisk, der vil være i stand til at svømme væk fra og søge føde andetsteds end ved uddybningsområdet, ikke forventes at blive væsentligt påvirket, anser Miljøstyrelsen det ikke for sandsynligt at uddybningen vil medføre betydelige negative konsekvenser for arten.
Stavsild (1103)	Stavsilden er en vandrefisk, der yngler i ferskvand og vokser op i	Da stavsilden yngler i ferskvand og ikke er registreret ynglende i

	havet. Arten er ikke tidligere fundet ynglende i danske vandløb. Herhjemme træffes den som en gæst fra landene syd for Danmark, hvor den gyder i de store mellem-europæiske vandløb. Efter gydning vandrer den mod nord og træffes bl.a. langs de danske kyster. Stort set alle de registreringer der sker af stavsilde herhjemme gøres i havet, men der foretages overvågning af arten i H78, hvor den dog ikke er fundet i vandløb.	Danmark og da voksne individer af fisk, der vil være i stand til at svømme væk fra og søge føde andetsteds end ved uddybningsområdet, ikke forventes at blive væsentligt påvirket, anser Miljøstyrelsen det ikke for sandsynligt at klapaktiviteten vil medføre betydelige negative konsekvenser for arten.
Laks (1106)	Laksen er sjælden i Danmark, hvor udbredelsen er begrænset til de store vestjyske vandløb og hvor de naturlige laksebestande har været tæt på udryddelse og med bestande afhængige af årlige udsætninger. Laksen stiller store krav til levested, hvad angår vandkvalitet, fysiske forhold og vandtemperatur, og betragtes i udpræget grad som en rentvandskrævende vandløbsfisk. En forudsætning for at opnå gode, selvreproducerende laksebestande i de store jyske vandløb er, at der skabes fripassage til og fra gydepladserne, således det sikres at de voksne fisk kan gyde og laksesmoltens vandring til havet kan foregå uhindret. Endvidere er det afgørende, at de fysiske forhold i de pågældende vandløb tilfredsstiller laksens store krav til gydepladserne.	Uddybningen forventes ikke at udgøre en forstyrrelse der hindrer laks i at trække om til gydeområderne i de vestjyske vandløb. Da voksne fisk, der er i stand til at undgå og søge føde andetsteds end ved uddybningsområdet, ikke forventes påvirket af sedimentspildet fra uddybningen vurderer at Miljøstyrelsen at arten ikke vil påvirkes negativt.
Snæbel (1113)	Snæblen er en laksefisk i, der lever i Vadehavsregionen fra Varde Å til Vidå. Snæblen vokser op i Vadehavet, vandrer op i vandløbene i forbindelse med gydning, og efter endt gydning vender de tilbage til havet. De er derfor helt afhængige af, at vandløbene er uden spærringer, således de ikke hindres adgang til og fra gydeområderne. Selv meget små spærringer er ufremkommelige for snæblen. Bestanden af snæbel blev tidligere opretholdt ved opdræt og efterfølgende udsætninger.	Uddybningen forventes ikke at udgøre en forstyrrelse der hindrer snæblen i at trække om til gydeområderne i de vestjyske vandløb. Da voksne fisk, der er i stand til at undgå og søge føde andetsteds end ved uddybningsområdet, ikke forventes påvirket af sedimentspildet fra uddybningen vurderer at Miljøstyrelsen at arten ikke vil påvirkes negativt.
Marsvin (1351)	Marsvin tilhører underordenen tandhval og er den eneste hval, der med sikkerhed yngler i Danmark. Marsvin bevæger sig over store	Da uddybningen foregår ud for Esbjerg, som er karakteriseret med i forvejen høj skibstrafik

	områder, der strækker sig ud over de danske grænser. Der vurderes at være tre bestande af marsvin i danske farvande - en i Østersøen, en i indre danske farvande inkl. Kattegat (kaldet Bælthavsbestanden) samt en i Nordsøen/Skagerrak. Marsvinene i H78 tilhører bestanden i Nordsøen/Skagerrak. Bestanden er estimeret til 300.000-350.000 marsvin. Området vurderes at være af lav betydning for populationen af marsvin, vurderet på årlig forekomst i området.	med industri og fiskeri, samt rekreative aktiviteter og da marsvin sjældent opholder sig i områder, vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil ske en væsentlig fysisk påvirkning af arten. Støjforurening associeret med uddybningsmaskiner og transport skib er derudover karakteriseret som lavfrekvent støj, da frekvensen sjældent overstiger 0,16 kHz, og da studier på marsvin har vist, at de reagerer bedst på lyde over 10 kHz og ofte kommunikerer mellem 0,2-180 kHz, forventes der ikke nogen negative påvirkninger af marsvin. Derudover har yderligere studier vist, at marsvin undgår klappingsaktiviteter med afstande på ned til 600 meter²⁵. Hverken marsvin eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket af nyttiggørelsen af uddybningsmateriale.
Odder (1355)	Odderen lever i tilknytning til vandområder, og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand, og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. I H78 er spor fra Odderen fundet på 11 lokaliteter i forbindelse med vandløb og å udløb, men ingen i umiddelbar nærhed af Esbjerg eller uddybningsområdet.	Da det vurderes at Odderen i H78 hovedsageligt benytter uforstyrrede skjulesteder i forbindelse med de store vestjyske vandløb, vil det ikke forventes at uddybningen kan forstyrre odderen eller påvirke dennes fødegrundlag.
Gråsæl (1364)	Gråsælen er i løbet af de sidste 20 år genindvandret til Danmark efter at have været udryddet i ca. 100 år. Gråsælen er ligesom spættet sæl knyttet til de kystnære farvande, hvor der er rigelig føde og uforstyrrede yngle- og hvilepladser. I forhold til spættet sæl svømmer gråsælen over større afstande. I 2018 blev der registreret 229 individer i vadehavet, bestanden er dog ikke stabil.	Gråsælens fourageringsområder i H78 vurderes at have så stor udstrækning at uddybningen ikke forventes væsentligt at forøge forstyrrelsen af eller medføre negative påvirkninger på fødegrundlaget for gråsælen.

²⁵ Todd, V.L.G., Todd, I.B., Gardiner, J.C., Morrin, E.C.N., Macpherson, N.A., Dimarzio, N.A., Thomsen, F., 2015. A review of impacts of marine dredging activities on marine mammals. *ICES Journal of Marine Science* 72, 328–340. doi:10.1093/icesjms/fsu187

Spættet sæl (1365)	Spættet sæl er en udpræget kystnær sæl, som er afhængig af at kunne komme på land hele året. De største antal spættede sæler forekommer på land i yngleperioden i juni-juli samt under fældningen i august måned. Vadehavet er et vigtigt område for spættet sæl, hvor optællinger ved ynglepladserne viser en bestand varierende fra 2500 og 4000 individer mellem 2006 og 2018. Spættet sæl har gunstig bevaringsstatus i Danmark. Spættet sæl har i H78 ynglepladser ved Grådyb i nærheden af uddybningsområdet.	Miljøstyrelsen vurderer at uddybningen kun vil medføre forstyrrelse i et begrænset område inden for H78 og at uddybningsområdet i forvejen udsættes for stor sejlads aktivitet og hyppige oprensninger af sejrenden i Grådyb, hvorfor uddybningen ikke vil forårsage en væsentlig merforstyrrelse af spættet sæl.
--------------------	---	---

Miljøstyrelsen vurderer at det sedimentspild, der vil være i forbindelse med uddybningen, forventes at bidrage til og indgå i den naturligt høje sedimenttransport i vadehavet uden at medføre væsentlige negative påvirkninger på habitatområdets arter og naturtyper.

Fuglebeskyttelsesområde F51, F53, F55 og F57

Bestanden af fugle kan påvirkes af uddybningen, hvis arbejdet bevirker, at en væsentlig del af deres fødegrundlag reduceres. Desuden kan ynglefugle forstyrres af støj fra optagningsaktiviteter, der foretages tæt på deres ynglepladser. Både trækfugle og ynglefugle kan blive forstyrrede i perioder hvor de raster på vandet, for eksempel i perioder, hvor de er i fjerfældning, og derfor har svært ved at lette fra vandet.

Som det fremgår af afsnittet om vandområdets økologiske og kemiske tilstand, vurderer Miljøstyrelsen, at oprensning ikke vil medføre væsentlige reduktioner i områdets bundvegetation, bunddyr eller fisk. Fuglenes fødegrundlag vurderes derfor ikke at blive reduceret på grund af oprensning.

For fuglebeskyttelsesområdet er der på udpegningsgrundlaget angivet 38 arter af trækfugle og 18 arter af ynglende fugle, disse og uddybningens potentielle påvirkning på disse fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Arter fra udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne fordelt på levesteder. Y angiver ynglende arter, mens T angiver arter af trækfugle.

Gruppering ²⁶	Art	Beskrivelse	Vurdering
Ynglefugle eller trækfugle tilknyttet holme, småsøer, sandrevler uden landlevende rovdyr eller uden menneskelig forstyrrelse.	Splitterne (TY) Dværgterne (Y) Havterne (Y) Fjordterne (Y) Sandterne (Y) Sorthovedet måge (Y)	Ternerne fouragerer primært på havet og lever hovedsagligt af fisk. De bruger synet under fødesøgningen og styrtdykker regelmæssigt efter byttet. Mågerne er i højere grad fødeopportunist, der tager fisk, bløddyr samt marine og terrestriske invertebrater.	Arterne kan påvirkes af en øget turbiditet i vandet, der reducerer deres mulighed for at se og fange fisk, grundet den naturligt høje turbiditet i vadehavet forventes sediment spild fra uddybningen ikke at medføre en væsentlig forøgelse. Da en begrænset

²⁶ Fuglene er grupperet efter opholdssted

	Dværgmåge (T)		del af naturtyperne i Natura 2000-området vil forstyrres af uddybningen vil fuglene dog kunne finde andre fourageringsområder i nærheden. Der forventes ikke en væsentlig påvirkning af bestandene af småfisk som fuglene fouragere på. Der er i natura 2000 basisanalysen kortlagt flere ynglekolonier for arterne på øer og holme helt ned til mindre end 0,5 km fra uddybningsområdet i sejlrenden. Miljøstyrelsen vurderer at forstyrrelsen ikke vil øges markant som følge af uddybningen, da sejlrenden i forvejen benyttes i vid udstrækning af industri og fiskeri og kontinuerligt oprenses for tilsanding.
Trækfugle med enkelte ynglende bestande som overvintrer på vandet, hvor de dykker eller snadre efter føde.	Spidsand (T) Gravand (T) Skeand (T) Krikand (T)	Arterne opholder sig i lavvandede kystnære områder, i laguner og vegetationsrige søer, men kan også opholde sig på strandenge og især gravanden fouragere på vade og mudderflader. Krikanden og Gravanden lever især af orme, krebsdyr, muslinger og snegle, samt for krikandens vedkommende insektlarver og planteføde gennem vinteren. Skeanden og Spidsanden snadrer efter føden på lavt vand. Skeanden lever især af plankton, krebsdyr, insekter og frø, som den sier fra vandet med sit næb, der er forsynet med lameller. Spidsanden lever overvejende vegetarisk af frø, rødder og andre plantedele, men også af mindre invertebrater.	Arterne opholder sig i hovedsageligt kystnært og forventes ikke at kunne blive negativt påvirket af uddybningen, både grundet afstanden og at fødesøgningen ikke påvirkes af potentielt øget turbiditet.
Vegetarisk yngle eller rastefugl med primær fødesøgning i søer og lavvandede fjorde.	Sangsvane (T) Pibesvane (T)	Sangsvanen og Pibesvanen lever primært af vandplanter, græs og vinterafgrøder, f.eks. hvede og raps. I foråret søges føde i søer og lavvandede fjorde, mens vinterafgrøder græsses sidst på året. Kan	Arterne benytter hovedsageligt vadehavet til overnatning, mens de fouragerer på omkringliggende strandenge. Arterne forventes derfor ikke at ville blive forstyrret, da uddybningen vil foregå i dagtimerne.

		være sårbare i fældningstiden.	
Vadefugle med fødesøgning i meget lavt vand (<20-40 cm).	Klyde (TY) Almindelig ryle (TY) Lille Købbersneppe (T) Hjejle (T) Sandsløber (T) Brushane (T) Hvidbrystet Præstekrave (TY) Islandsk Ryle (T) Strandskade (T) Strandhjejle (T) Sortklire (T) Hvidklire (T) Storspove (T) Rødben (T) Stor regnspove (T)	Vadefuglene lever af insekt-larver, forskellige krebsdyr, muslinger, snegle og orme, samt andre hvirvelløse dyr og organiske rester og for nogle arter også plantekost i hvert fald dele af året. Arterne samler føde på sand og mudderflader, ved kysten, strandbredden, tang-opskyl og i lavvandede områder, der evt. er blotlagt ved ebbe. Arterne er specialiseret i forskellige fødeemner, bund og dybdeforhold. Derudover har arterne udviklet forskellige fangststrategier, hvor fx. klyden filtrere det øverste lag af bunden for fødeemner, mens andre arter trækker forskelligt bytte op fra deres gange i havbunden.	Vadefuglene vil ikke blive påvirket af klapaktiviteten, da deres primære fødesøgning vil foregå i det lave vand tæt på kysten, der er beliggende som minimum 0,5 km fra uddybningsområdet i sejllrenden. Uddybningsområdet ligger ca. 1 km fra de nærmeste kolonier af Klyde, Hvidbrystet præstekrave og Almindelig ryle beliggende på Fanø. Disse yngleområder forventes ikke at blive forstyrret markant mere som følge af uddybningen, grundet den ellers store trafik fra industri og fiskeri, samt hyppige oprensning af sejllrenden grundet tilsanding.
Yngle- eller trækfugle tilknyttet rørskov med primær fødesøgning i og omkring rørskov.	Rørhøg (Y) Rørdrum (Y) Skestork (T) Blåhals (Y) Hvid Stork (Y)	Rørhøgen fouragerer i rørskoven og på nærliggende enge og marker. Den tager gerne syge og skadede dyr, bl.a. smånavere, rørskovsfugle, padde og fisk, som den opdager fra luften. Rørdrummen lever i rørskove, primært af fisk og padde, men også af terrestriske krybdyr og mus. Skestorken fanger småfisk og invertebrater på lavt vand ved at bevæge næbbet fra side til side i vandet. Hvid stork kan søge føde i form af små fisk og invertebrater langs rørskoven på lavt vand, men lever især af padde i ferske vandområder.	Da arterne hovedsageligt er tilknyttet rørskoven, og der ikke er rørskov i nærheden af uddybningsområdet forventes der ikke en negativ påvirkning af arternes yngle- og rasteområder og det forventes ikke at fødegrundlaget vil påvirkes væsentligt af forstyrrelser forårsaget af sedimentspildet fra uddybningen.
Dykkende fugle der søger føde eller opholder sig på dybt vand.	Edderfugl (T) Sortand (T)	Dykkenderne lever primært af muslinger og krebsdyr og søger føde på enten dybt eller lavt vand og opholder sig på dybder mindre end 10 m.	Arternes fødegrundlag forventes ikke påvirket, da uddybningsområdet kun udgør et mindre del af fourageringsområderne for fuglene i Natura 2000-områderne og da bundfaunaen i sejllrenden ikke

			forventes at udgøre en vigtig fødekilde for arterne. Fuglene vil have andre steder af søge føde under uddybningen, da omkringliggende områder udviser lignende forhold. Edderfugl og Sortand raster til havs i vadehavet, men forventes ikke at blive forstyrret markant mere som følge af uddybningen, grundet den ellers store trafik fra industri og fiskeri, samt hyppige oprensning af sejlrenden grundet tilsanding.
Græssende yngle eller trækfugl der primært eller udelukkende lever af fødesøgning på land.	Lysbuget knortegås (T) Mørkbuget knortegås (T) Blisgås (T) Bramgås (T) Kortnæbbet gås (T) Pibeand (T) Grågås (T) Gråand (T)	Gæssene og andefuglene lever primært af græsser, mosser og laver, samt om vinteren af ålegræs og tang. I takt med at bestanden voksede i sidste del af det 20. århundrede, har de i stigende grad søgt føde på marker, når ålegræsset og tangen er blevet nedgræsset. Bestandene tæller for flere af gåse- og andearterne store individ antal, der dog varierer markant fra år til år.	Forventes ikke påvirket af klapningen, da fødesøgning primært foregår på land og i lavvandede områder. Uddybningen og transporten med klapskibe vil muligvis kunne forstyrre rastende individer, men sejladsaktiviteten forventes ikke væsentligt forøget som følge af uddybningsaktiviteten.
Store rovfugle med fødesøgning i marine, akvatiske og terrestriske naturtyper.	Havørn (Y)	Havørnens føde består af fisk, mellemstore fugle og ådsler. I Danmark er havørnen en sjælden ynglefugl ved større søer eller fjorde, gerne omkranset af skov.	Hverken yngleforhold eller fødegrundlag forventes påvirket af aktiviteten.

Følgende øvrige arter af fugle anses ikke for relevante i forhold til klapaktiviteter, da de hovedsageligt opholder sig i områder, der ikke forstyrres af optagning og klapning: Blå kærhøg, Mosehornugle, Hedehøg, Plettet rørvagtel, Engsnarre, Pomeransfugl, Vandrefalk og Natravn.

Miljøstyrelsen vurderer, at uddybningen ikke vil medføre væsentligt negative påvirkninger af fuglene på udpegningsgrundlaget for de nærliggende fuglebeskyttelsesområder.

3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter

Alle arter af hvaler, herunder marsvin, samt odderen, der i tilfælde lever i tilknytning til marine naturtyper, er bilag IV-arter, der kan forekomme i uddybningsområdet, og som derfor er relevante i forhold til nærværende vurdering. Det skal derfor vurderes om uddybningen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller

rasteområder i arternes naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Marsvin er den eneste regelmæssigt forekomne hvalart i området, og vurderingen i forhold til hvaler vil derfor behandle mulige påvirkning på marsvin.

Der er tre bestande af marsvin i dansk farvand, hhv. Nordsøpopulation, Bælthavspopulation og Østersøpopulation²⁷. Uddybningsområdet ligger i det Vadehavet og individer fra Nordsøpopulation kan derfor optræde i området. Området vurderes at være af lav betydning for populationen af marsvin, vurderet på den årlige forekomst i vandområde 119 og 121.

Støjgener i forbindelse med klapning er ikke så kraftige, at de påvirker hørelsen hos fisk og pattedyr, se uddybning i tabel 7. Derfor vil støj i forbindelse med uddybning kun medføre kortvarige forstyrrelser for dyrene²⁸. Hverken marsvin eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne hvor uddybningen pågår. Den europæiske odder (*Lutra lutra*) kan findes i både saltvand og ferskvand, og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. Odderen lever især af fisk, men er meget tilpasningsdygtig, både i forhold til fødekilder og levesteder. Odderen er fundet i flere af de store vestjyske vandløb og ved vadehavskysten nær udløb, men med nærmeste registreringer flere km fra uddybningsområdet. Miljøstyrelsen vurderer derfor at det ikke forventes at odderen vil forstyrres eller dennes fødegrundlag påvirkes negativt.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at uddybningen og klapning i henhold til denne tilladelse ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin og odder.

3.9 Vurdering af øvrige interesser

Miljøstyrelsen gør endnu en gang opmærksom på Søfartsstyrelsens bemærkninger til tilladelsen:

- Uddybningsområdet går ind over et undersøisk strømkabel. Dette kabel er beskyttet af en beskyttelseszone som strækker sig 200m på hver side af kablets placering i søkortet, jf. kabelbekendtgørelsen. Det er i udgangspunktet forbudt at bruge redskaber på bunden i denne zone, herunder også uddybning. Kabelejer skal rådføres og give tilladelse til arbejdet såfremt der skal uddybes i dette område. Denne tilladelse skal fremgå af en evt. uddybningstilladelse.
- Arbejdet skal tilrettelægges så det ikke forhindre skibe i at besejle renden.

²⁷ Aarhus Universitet, DCE, videnskabelig rapport nr. 284 (2018): <https://mst.dk/media/183331/sr284-marsvin-udbredelse-2018.pdf>

²⁸ Menneskeskabte påvirkninger af havet- andre presfaktorer end kvælstof og klimaforandringer. DTU Aqua-rapport nr. 336-2018

- Såfremt der opstår behov for tilpasning af afmærkning ifm. arbejdet skal godkendelse til dette søges hos Søfartsstyrelsen.
- BEK nr. 1351 af 29/11/2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, skal følges ifm. arbejdet.
- Information om arbejdet, herunder placering, varighed, beskaffenhed og anden relevant information skal indmeldes til Efterretninger for Søfarende (efs@dma.dk), med henblik på rettidig advisering af skibsfarten. Dette skal sendes senest 6 uger før arbejdet påbegyndes. Efterretninger for Søfarende skal ligeledes informeres når arbejdet afsluttes.
- Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs skal anvendes i relevant omfang.

I henhold til høringsvar fra Slots- og Kulturstyrelsen skal Miljøstyrelsen gøre tilladelsesindehaver opmærksom på at skulle der under arbejdet findes spor af fortidsminder, herunder vrag, skal museet kontaktes ifølge Museumsloven §29h²⁹, og arbejdet skal standes.

Fiskeøkologiske overvejelser i forhold til Grådyb og Vadehavet.

Voksne fisk antages ikke at påvirkes af klapning, da de kan flytte sig fra det påvirkede område, medmindre vigtige levesteder ødelægges eller gydningen forstyrres af klapaktiviteten. Fiskeæg og yngel er derimod sårbare over for aktiviteter, der forøger indholdet af opslæmmet havbundsmateriale, da finkornet sediment klistres til fiskeæggene og kan tilstoppe gællerne på fiskelarver. Hvis ikke vanddynamikken kan ryste de klæbende sedimentpartikler af de pelagiske fiskeæg, kan disse synke til ugunstige vandlag eller i værste fald komme i bundkontakt, hvilket kan bevirke til at æggene går til. Nogle fiskelarver, heriblandt sildelarver, udviser øget dødelighed når de opholder sig i meget høje koncentrationer af opslæmmet sediment, hvilket kun findes umiddelbart lige efter klapningen på klappladsen ³⁰ og derfor antages at udgøre et begrænset problem fra sedimentspildet forårsaget af uddybningen.

Torsken har kendte gydeområder i Nordsøen, især ved Dogger Banke og vadehavet udgør opvækstområde for juvenile torsk, der dog foretrækker områder med dybere vand. Det er forventeligt at både æg og larver vil føres fra gydeområderne og ind i nærheden af uddybningsområdet. Vadehavet udgør ligeledes opvækstområde for Hvilling, mens torskefiskene Kuller, Sej og Sperling har gyde og opvækstområder længere mod nordvest på dybere vand og kun få æg og juvenile fisk vil findes i vadehavet. Silden gyder på 1-20 meters dybde ved fastklæbning af æggene på marin vegetation, samt grovere sand og grus substrat, men der er ikke kendte gydeområder i nærheden af Grådyb. Vadehavet og hele vestkysten udgør dog opvækstområde for både Sild og Brisling gyder i den engelske kanal og langs britiske kyster.

²⁹ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014

³⁰ Effects of suspended sediments on cod egg and larvae
and on the behaviour of adult herring and cod Westerberg et al 1996

Almindelig tunge gyder i den sydlige del af Nordsøen, også i vadehavet med højeste gydeaktivitet i april-maj, mens gydeområderne for fladfiskearterne rødspætte, skrubbe og ising findes længere fra den jyske vestkyst på større dybder end uddybningsområdet, typisk på 20-50 meters, men vadehavet udgør opvækstområde for de nævnte arter af fladfisk³¹. Især Skrubben er tilpasset den dyndede og finsandede bund ved Grådyb og Esbjerg.

Kun et begrænset vandområderne ud for Esbjerg vil direkte påvirkes af uddybningen og det vurderes ikke at unikke levesteder vil gøres utilgængelige for de voksne individer af fiskebestanden. Miljøstyrelsen vurderer at sedimentspildet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af kommercielt og økonomisk vigtige fisk i det påvirkede område. Miljøstyrelsens vurdering tager i betragtning at området udsættes for betydelig kommercielle fiskeri aktiviteter bl.a. med bundsløbende redskaber. Der vurderes derfor ikke at særlige vilkår angående uddybningen er nødvendige.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at aktiviteterne i henhold til denne tilladelse kan gennemføres, såfremt ovenstående interesser varetages i henhold til denne tilladelse.

3.10 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at optage materialet fra det indtegnede område i Grådyb sejlrende på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

På vegne af Miljøstyrelsen
Thor Svane Kolath

4 Andre oplysninger

Det kan oplyses, at oprensning- og uddybningsmaterialer, der nyttiggøres som råstoffer, er fritaget for den almindelige råstofafgift, jf. § 6, nr. 2 i bekendtgørelse af lov om afgift på affald og råstoffer³² (affalds- og råstofafgiftsloven).

Miljøstyrelsens tilladelse til nyttiggørelse fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser til optagning og genanvendelse på den konkrete lokalitet er indhentet.

5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Esbjerg Kommune **digital post**

Transportministeriet **trm@trm.dk**

Trafikstyrelsen **info@trafikstyrelsen.dk**

Kystdirektoratet **kdi@kyst.dk**

Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**

Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**

³¹ Fiskebestandenes struktur. Fagligt baggrundsnotat til den danske implementering af EU's havstrategidirektiv, DTU (2012)

³² Bekendtgørelse nr. 412 af 21. april 2017, af lov om afgift af affald og råstoffer (affalds- og råstofafgiftsloven).

Slots- og Kulturstyrelsen **arkeologi@ohavsmuseet.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@di.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Dansk industri **di@di.dk**

6 Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- Adressaten for afgørelsen,
- Offentlige myndigheder,
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- Dansk Industri,
- Danmarks Rederiforening,
- Danske Råstoffer,
- Danmarks Fiskeriforening og
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

BILAG 1 Oprensningsområdets placering

Det tilladte uddybningsområde, samt nærliggende klap- og bypasspladser markeret med grønt på nedenstående figur.

Figur 1: Uddybningsområdet i Grådyb sejlrende, samt nærliggende klap- og bypasspladser markeret med grønt.

